

Posudek oponenta bakalářské práce

Jan Straka

Kritika analogie pojmu jsoucna u Jana Dunse Scota

Předložená práce představuje analýzu Scotovy kritiky koncepce analogie jsoucna a jeho vlastního řešení. Autor na základě samostatné analýzy originálního textu a s ohledem na relevantní literaturu v českém, slovenském a ojedinele i v anglickém jazyce správně rekonstruuje širší pozadí problému i Scotovu argumentaci a výslednou pozici. Jeho výklad je přehledně členěný a logicky vystavěný.

V závěru práce autor naznačuje i vlastní kritické stanovisko ke Scotově pozici: Scotův požadavek formální distinkce jako nutné podmínky pro možnost abstrakce Straka odmítá jako příliš silný, a přihlašuje se k tomistické pozici připouštějící pouhou distinkci virtuální. Dále upozorňuje na problém, který Scotova nauka o jednoznačnosti jsoucna představuje pro jednoduchost Boží. Straka si všímá, že Scotus sice odepřel jsoucnu charakter rodu a vytvořil zvláštní nauku o jeho rozlišování na Boha a stvořené jsoucno skrze vnitřní mody konečnosti a nekonečnosti, z jeho předpokladů však vyplývá, že distinkce mezi jsoucnem a jeho vnitřním modem (tzv. modální distinkce) musí být na straně věci rovněž aktuální, stejně jako distinkce formální. Z toho se zdá plynout, že Bůh není jednoduchý, nýbrž aktuálně složený. Ani jedno z těchto témat však Straka dále podrobněji nerozebírá a poukazuje zde pouze na potřebu dalšího výzkumu.

Přestože by se čtenář býval rád od autora dozvěděl více právě k výše zmíněným problémům, mám za to, že podrobnost a hloubka zpracování tématu zcela odpovídá požadavkům na bakalářskou práci. Autorovi bych vytknul pouze nedostatky formálního charakteru: občasné nedostatky stylistické (anakoluty, nevětné konstrukce – např. kap. 4.2, první odstavec), morfologické („transsubstancializace“ na str. 27) či překlepy.

Práci proto jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*. V rámci obhajoby navrhuji, aby autor poněkud více rozvinul svoji osobní pozici, pokud jde o slučitelnost nauky o jednoznačnosti jsoucna s Boží jednoduchostí. Z textu práce se zdá, že autor se scotistickou kritikou analogičnosti jsoucna sympatizuje. Přijímá však Scotovu nauku o vnitřních modech jsoucna, či jak vlastně chápe povahu pojmu jsoucna, když odmítá Scotovu nauku o formálních distinkcích?

Lukáš Novák

